

Judikatūras krājums

Lieta T-343/18

(spriedums publicēts izvilkumu veidā)

Token Corp.
pret
Eiropas Komisiju

Vispārējās tiesas (devītā palāta paplašinātā sastāvā) 2021. gada 29. septembra spriedums

Konkurence – Aizliegtas vienošanās – Alumīnija un tantala elektrolītisko kondensatoru tirgus – Lēmums, ar kuru konstatēts LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpums – Cenu saskaņošana visai EEZ teritorijai – Paziņojums par iebildumiem – 2006. gada pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai – Pārdošanas apjoma vērtība – Samērīgums – Vienlīdzīga attieksme – Pārkāpuma smagums – Atbildību mikstinoši apstākļi

1. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Komisijas rīcības brīvība – Pārbaude tiesā – Savienības tiesas neierobežota jurisdikcija – Apjoms – Apstrīdētā akta pamatojuma aizstāšana*
(LESD 101., 102., 261. un 263. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 31. pants)

(skat. 44.–48. punktu)

2. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Pamatsummas noteikšana – Pārdošanas apjoma vērtības noteikšana – Attiecīgā uzņēmuma apgrozījuma kopsumma – To preču apgrozījums, attiecībā uz kurām ir izdarīts pārkāpums – Attiecīga ņemšana vērā – Ierobežojumi – Tiesā vai netiesā saistībā ar pārkāpumu realizēta pārdošanas apjoma vērtības noteikšana*
(LESD 101. un 102. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. un 3. punkts; Komisijas Paziņojuma 2006/C 210/02 13. punkts)

(skat. 58. un 59. punktu)

3. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Pamatsummas noteikšana – Pārkāpuma smagums – Vērtēšanas kritēriji – Komisijai rezervētā rīcības brīvība – Ierobežojumi – Samērīguma principa un sodu un sankciju individualizācijas principa ievērošana*
(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. un 3. punkts; Komisijas Paziņojuma 2006/C 210/02 13. punkts)

(skat. 60.–63., 65. un 66. punktu)

4. *Konkurence – Administratīvais process – Paziņojums par iebildumiem – Pagaidu raksturs – Komisijas pienākums galīgajā lēmumā paskaidrot atšķirības starp minēto lēmumu un tās pagaidu vērtējumu – Neesamība – Galīgais lēmums, kurā konstatētais pārkāpuma beigu datums atšķiras no datuma, kas provizoriski konstatēts paziņojuma par iebildumiem stadijā – Pieļaujamība*
(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 27. pants)

(skat. 81.–85. punktu)

5. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Pamatsummā noteikšana – Pārdošanas apjoma vērtības noteikšana – Atsauces gads – Pārkāpuma pēdējais pilnais gads – Dažādu atsauces gadu izmantošana visiem uzņēmumiem, kas piedalījušies pārkāpumā – Cita atsauces laikposma izmantošana uzņēmumam, kas pārtrauca pārdot izstrādājumus, uz kuriem attiecās aizliegtā vienošanās – Pieļaujamība – Vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums – Neesamība*
(Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkts; Komisijas Paziņojuma 2006/C 210/02 13. punkts)

(skat. 101.–104., 110.–114., 116.–119., 120. punktu)

6. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Pamatsummā noteikšana – Pārkāpuma smagums – Uzņēmuma dalības pārkāpumā smaguma pakāpes ņemšana vērā, koriģējot vai nekoriģējot noteikto pamatsummu – Pieļaujamība*
(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkts; Komisijas Paziņojuma 2006/C 210/02 19.–22. punkts)

(skat. 131., 132., 138., 139. un 141. punktu)

7. *Konkurence – Naudas sodi – Apmērs – Noteikšana – Komisijas rīcības brīvība – Pārbaude tiesā – Savienības tiesas neierobežota jurisdikcija – Apjoms – Pakļaušana pamatnostādņem naudas soda aprēķināšanai – Izslēgšana – Pienākums ievērot vienlīdzīgas attieksmes principu*
(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 31. pants; Komisijas Paziņojums 2006/C 210/02)

(skat. 160.–164. punktu)

Rezumējums

Token Corp. (turpmāk tekstā – *Token*) ir Japānā reģistrēta sabiedrība, kas ražo un pārdod tantala elektrolītiskos kondensatorus. No 2009. gada 1. augusta līdz 2013. gada 31. janvārim *NEC Corp.* turējumā bija 100 % *Token* pamatkapitāla.

Ar 2018. gada 21. marta lēmumu¹ (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) Eiropas Komisija konstatēja, ka *Token* un *NEC Corp.* ir pārkāpuši LESD 101. pantu, piedaloties vienošanās (nolīgumos) un/vai saskaņotās darbībās, kuru mērķis bija saskaņot cenu politikas attiecībā uz alumīnija un tantala elektrolītisko kondensatoru piegādēm. Šajā ziņā Komisija konstatēja *Token* atbildību par tās tiešo dalību šīs aizliegtās vienošanās darbībās laikposmā no 2003. gada 29. janvāra līdz 2012. gada 23. aprīlim un *NEC Corp.* kā mātessabiedrības atbildību par laikposmu no 2009. gada 1. augusta līdz 2012. gada 23. aprīlim. Ar apstrīdēto lēmumu, pirmkārt, tika uzlikts naudas sods *Token* solidāri ar *NEC Corp.* un, otrkārt, tika uzlikti individuāli naudas sodi attiecīgi *Token* un *NEC Corp.*

Lai aprēķinātu šo naudas sodu apmēru, Komisija izmantoja Pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai² izklāstīto metodiku.

Vispirms, Komisija noteica *Token* piemērojamā naudas soda pamatsummu, balstoties uz attiecīgo elektrolītisko kondensatoru pārdošanas apjoma vērtību pēdējā pilnajā gadā, kurā tā piedalījās pārkāpumā, un pēc tam piemēroja ilguma reizinātāju, kas atbilst laikposmam no 2003. gada 29. janvāra līdz 2012. gada 23. aprīlim. Tā kā Komisija uzskatīja, ka horizontālā vienošanās par cenu saskaņošanu pēc būtības ir viens no smagākajiem LESD 101. panta pārkāpumiem, tā noteica, ka pārdošanas apjoma vērtības daļa, kas jāņem vērā atbilstoši pārkāpuma smagumam, ir 16 %. Lai nodrošinātu, ka uzliktie naudas sodi ir pietiekami preventīvi, Komisija piemēroja arī papildsummu 16 % apmērā.

Komisija piemēroja *Token* un *NEC Corp.* pamatsummas korekcijas, proti, naudas soda pamatsummas samazinājumu par 3 % ar tādu pamatojumu, ka to dalība vairākās sanāksmēs nav pierādīta. Turklāt par sadarbību atbilstoši 2006. gada paziņojumam par sadarbību³ *Token* un *NEC Corp.* tika piešķirts samazinājums 15 % apmērā no naudas soda apmēra, kas citādi tām būtu uzlikts par šo pārkāpumu.

Token cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, taču Vispārējās tiesas devītā palāta paplašinātā sastāvā to noraidīja.

Vispārējās tiesas vērtējums

Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa noraida *Token* izvirzīto pamatu, ar ko tiek apgalvots, ka, pirmkārt, netika ievēroti Komisijas rīcības brīvībai noteiktie ierobežojumi un, otrkārt, ka netika ievērots samērīguma princips, jo Komisija esot mainījusi *Token* pārmestā pārkāpuma beigu datumu, lai gan tā esot zinājusi, ka šādas izmaiņas palielinās nozīmīgā pārdošanas apjoma vērtību un līdz ar to arī naudas soda apmēru.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa konstatē, ka paziņojumā par iebildumiem bija norādīts, ka *Token* pārkāpumā piedalījās līdz 2013. gada 11. decembrim, savukārt apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatē, ka attiecīgā pārkāpuma ilgums ir pierādīts attiecībā uz laikposmu līdz 2012. gada 23. aprīlim un ka *Token* tajā piedalījās līdz minētajam datumam.

¹ Komisijas Lēmums C(2018) 1768 *final* (2018. gada 21. marts) par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu 53. pantu (Lieta AT.40136 – Kondensatori).

² Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.) (turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”).

³ Komisijas Paziņojums par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu [aizliegtu vienošanos] gadījumos (OV 2006, C 298, 17. lpp.).

Lai gan paziņojumā par iebildumiem ir jābūt norādītiem visiem būtiskajiem apstākļiem, uz kuriem Komisija balstās izmeklēšanas procedūrā, tomēr šis paziņojums ir sagatavojošs dokuments, kurā ietvertie vērtējumi par faktiem un tiesību jautājumiem ir tikai pagaidu vērtējumi. Līdz ar to Komisijas galīgo lēmumu nevar atcelt tikai tādēļ, ka galīgie secinājumi, kas izriet no paziņojumā par iebildumiem norādītajiem faktiem, neatbilst precīzi minētajā paziņojumā iekļautajam šo faktu provizoriskajam vērtējumam. Turklāt, tā kā Komisijai nav pienākuma atstāt paziņojumā par iebildumiem iekļauto vērtējumu par faktiem un tiesību jautājumiem, nevar pārņemt Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā ir ņēmusi vērā pārkāpuma beigu datumu, kas atšķiras no tā, kuru tā bija minējusi paziņojumā par iebildumiem.

Turklāt *Token* nav noliegusi nedz apstrīdētajā lēmumā norādīto pārkāpuma beigu datumu, nedz apstākli, ka pēdējais pilnais gads, kurā tā piedalījās pārkāpumā, atbilda laikposmam no 2011. gada 1. aprīļa līdz 2012. gada 31. martam.

Savukārt attiecībā uz apgalvoto samērīguma principa neievērošanu Vispārējā tiesa konstatē, ka *Token* nav izvirzījusi nevienu detalizētu argumentu šā apgalvojuma pamatošanai.

Otrām kārtām, Vispārējā tiesa noraida *Token* iebildumu par diskriminācijas aizlieguma un vienlīdzīgas attieksmes principu neievērošanu, jo Komisija naudas soda aprēķināšanā neesot izmantojusi atšķirīgus atsauces gadus attiecībā uz dažādajiem apstrīdētā lēmuma adresātiem.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa konstatē, ka, vispirms, vienlīdzīgas attieksmes princips nav ievērots vienīgi tad, ja līdzīgas situācijas tiek risinātas atšķirīgi vai ja atšķirīgas situācijas tiek risinātas vienādi. Pēc tam Vispārējā tiesa norāda, ka, lai noteiktu uzliekamā naudas soda pamatsummu, Komisija visiem uzņēmumiem, izņemot divus, piemēroja 2006. gada pamatnostādņu 13. punktā paredzēto kritēriju, saskaņā ar kuru šī summa ir jānosaka, kā atskaites rādītāju izmantojot attiecīgā uzņēmuma īstenotās pārdošanas apjoma vērtību pēdējā pilnajā gadā, kurā tas piedalījās pārkāpumā. Vispārējā tiesa uzskata, ka atkāpe no minētā kritērija attiecībā uz diviem no šiem uzņēmumiem bija objektīvi attaisnojama, jo abi šie uzņēmumi jau pirms pārkāpuma izbeigšanas bija pārtraukuši pārdot izstrādājumus, uz kuriem attiecās šis pārkāpums, un šā iemesla dēļ tie atradās situācijā, kas atšķiras no pārējo pārkāpuma dalībnieku situācijas. Visbeidzot Vispārējā tiesa uzsver, ka Komisija attiecībā uz visiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem ir atsevišķi aprēķinājusi abu attiecīgo izstrādājumus kategoriju, proti, alumīnija un tantala elektrolītisko kondensatoru attiecīgo pārdošanas apjoma vērtību.

Ņemot vērā konstatēto, Vispārējā tiesa apstiprina, ka Komisijas izmantotā pārdošanas apjoma vērtības aprēķināšanas metode nav bijusi patvaļīga un pati par sevi nav radījusi diskriminācijas aizlieguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu.

Trešām kārtām, Vispārējā tiesa noraida arī *Token* izvirzīto pamatu par to, ka naudas soda pamatsummas aprēķināšanā Komisijai esot vajadzējis ņemt vērā to, ka *Token* nepiedalījās vairākās pret konkurenci vērstās sanāsmēs, proti, nosakot pārkāpuma smaguma koeficientu, nevis konstatējot atbildību mīkstinošus apstākļus.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisija var ņemt vērā uzņēmuma dalības pārkāpumā relatīvo smaguma pakāpi un lietas īpašos apstākļus, proti, vai nu aprēķinot pamatsummu, vai arī koriģējot pamatsummu atkarībā no atbildību mīkstinošiem un pastiprinošiem apstākļiem. Tādēļ, ņemot vērā visas konkrētā pārkāpuma iezīmes, Komisijas

izvēle piemērot pārkāpuma smaguma koeficientu 16 % apmērā, nosakot naudas soda pamatsummu, un piešķirt pamatsummas samazinājumu par 3 % atbildību mikstinošu apstākļu dēļ, nav pretrunā nedz Regulai Nr. 1/2003, nedz personīgās atbildības principam.